

71/71 Nuh Suresi

1. Kur'an Hz. Nuh'un hayatıyla ilgili ayrıntılı bilgi vermemektedir. Onun maksadı hikâye anlatmak değil, Nuh'un (as) muvahhid kimliğini ortaya koymak ve ona karşı gelenlerin akıbetini gözler önüne sererek İslam düşmanlarını uyarmak ve müminlere ümit vermektir. Nuh kavmine gelen tufanın evrensel bir baskın olarak anlaşılmasının nedeni 26. ayette olduğu gibi yeryüzü anlamına gelen "arz" kelimesinin bugünkü anlamda yeryüzü olarak anlaşılmasından kaynaklanmış olabilir (Hamdi Yazır, *Hak Dini*; ayrıca bkz. 11/Hûd 40).

2. Tasdik ederlerse o kavme verilen ortalama ömrün tamamlanmasına müsaade edilir. Yalanlamaya devam eder ve helaki hak ederlerse helak için belirlenen süre devreye girer ve normal ecelden önce helak edilirler. Bu ortalama ömrün değişmesi anlamına gelmez. Aksine verilen ömrün helâkten sonraki kısmını hak etmedikleri, aksine helâki hak ettikleri için ortalama ömür sonuna kadar kullandırılmamış olur. Bu, kaderin değişmesi değil, hak edene hak ettiği muamelenin yapılması için tavrın değişmesidir. Onlar tavır değiştirip tevbe etselerdi onlara verilen süre geri verilirdi (Firuzabadî, *Tenvir*; Mukatil, *et-Tefsir*; Maverdî, *en-Nüket*; Zemahşerî, *Keşşaf*; İbn Atiye, *el-Muharrer*).

3. Onurlu yaşamak diye çevirdiğimiz "vakar" kelimesi; azamet, saygınlık, heybet ve ağırdan almak (hilm) gibi anlamlara gelmektedir (Buharî, *Tefsir* 71). Vakarın Allah'tan istenmesi konusunda Taberî ve Maverdî, yaklaşık beş farklı anlam imkânından söz etmektedir ki bunu iki temel anlamda özetlemek mümkündür (*Camî'ul-Beyan, en-Nüket*). Birincisi Allah'a doğrudan ibadet ve dua ederek izzet, onur ve vakarın Allah'ın yanında aranması, putların ve putperestlerin yanında onur aranmaması istenmiş olabilir. İkincisi Allah'ın hemen cezalandırmayıp helaki ertelemesiyle kâfirlerin dalga geçmesi ve meydan okumaları eleştiriliyor ve uyarılıyor olabilir.

4. Allah'a ve ahiret gününe rağmen biriktirilen malın insanı aldatarak ziyanını artıracığı gerçeği göz ardı edilir ve dar kafalı müşrikler de bu geçici gücün yanında yer almayı uygun görürler. Müminler, Allah'ın gerçek gücü karşısında eğilirken, müşrikler geçici ve aldatici güçler karşısında eğilirler. Bu, Hz. Nuh zamanında da böyle olduğu için onun dilinden örnek verilmektedir.

5. Burada sayılan isimler, Nuh kavminin Allah'a ortak kabul ettiği tanrıların isimleridir. İbn Abbas ve İbn Cüreyc'den gelen yoruma göre bunlar, Hz. Âdem ve Hz. Nuh arası dönemde yaşamış önemli kimselerdi. Önemli hizmetlerinden dolayı toplumları önce onların resim ve heykellerini yapmışlar, Allah'ın yakınları kabul ederek onlara duydukları saygıyı zamanla ibadet boyutuna vardırılmışlardı. Nuh Tufanında bu heykellerin Cudde (Cidde) sahiline sürüklendiği, Amr bin Luhay adlı kâhin tarafından alınarak Tihameye taşındığı ve Arap kabilelerine dağıtıldığı yönünde rivayetler mevcuttur. Bu putların her biri, Kur'an'ın geldiği dönemde bazı Arap kabileleri tarafından ilah olarak kabul ediliyordu. Vedd, Huzaa'nın kolu Beni Kelub'un ilahıydı ve Dumetü'l-Cendel'de bir tapınak inşa etmişlerdi. Suva, Huzeyl kabilesinin tanrıçasıydı, Yenbu yakınlarındaki Ruhât mevkiinde tapınağı vardı. Yegus, Tay kabilesinin ilahıydı ve Yemen ile Hicaz arasına dikilmiş bir dişi aslan heykeliydi. Yeuk, Yemen'in Hemdan bölgesinde

Hemdan kabilesinin kolu Heyvan'ın mabudu idi ve at şeklindeydi. Nesr, Seba ülkesinde Himyer kabilesinin Âl-i Zül-Kulâ kolunun mabudu idi, Beluhe mevkiinde akbaba şeklinde bir puttu ve çeşitli tapınakların kapılarında resimleri vardı... (Buharî, Tefsir 71/329; İbnü'l-Kelbî, *Putlar*, s. 57-64; Taberî, *Camiu'l-Beyan*, Maverdî, *en-Nüket*; Mevdudî, *Tefhim*). İbn Münzir'in nakline göre Yegûs putu kurşundandı. Müşrikler onu deveye bindirir, devenin çöktüğü yeri putun beğendiğini düşünür ve binayı oraya yaparlardı (Buharî, Tefsir 71, Sofuoğlu şerhi). Bu bilgi hicret günü Hz. Peygamber'in devesinin misafir olacağı evi, sonra da mescidin yapılacağı yeri belirlediği yönündeki rivayetlerin kaynağına ışık tutmaktadır (Azimli, age. s. 227, 228).

6. Buharî, Tefsir 71; Maverdî, *en-Nüket*.

7. Hz. Nuh'un ailesinden inanan ve inanmayan kimseler olduğu için aile fertlerinden sadece inananlara ve ailesinden olmayan müminlere dua ettiği anlaşılmaktadır (11/Hûd 45, 46). Çünkü daha önce bu konuda "Hakkında bilgin olmayan bir şeyi benden isteme." şeklinde bir uyarı yapılmıştı (11/Hud 46).